

Autoriteit

Geschreven door: Bart van der Sloot

“A father can lose his authority by beating his child or by starting to argue with him, that is, either behaving to him like a tyrant or by treating him as an equal.

Hannah Arendt, *On Violence*.

Sinds de Franse revolutie en de idealen van *liberté* en *égalité* staat het concept ‘autoriteit’ onder druk. De verschillen tussen standen, rassen en seksen verdwenen en ieder individu was onderdeel van de universele waarheid en universele waarden als mensenrechten. Als zodanig was iedereen gelijk. Derhalve kon niemand meer een grotere aanspraak maken op het bezit van kennis en waarheid dan een ander en werden het uitoefenen van macht en het accepteren van autoriteit problematisch. Ieder mens werd geacht autonoom (*auto nomos*, zelf wetgevend) te zijn: slechts een totale democratisering kon recht doen aan dit feit. Zodoende werden alle staatsorganen vernietigd en iedere groepsvorming ontmanteld.

Slechts op één wijze kon er dwang worden uitgeoefend, namelijk met een beroep op het universele. Aangezien elk particuliere dat niet aan het universele voldoet onwaar is, is dwang tot het volgen van het universele slechts een dwang om vrij te zijn. Zodoende werd door bestuurders, rechters en parlementariërs consequent een beroep gedaan op universele waarden, zoals mensenrechten en de kernwaarden van de Franse Revolutie, om hun autoriteit te legitimeren. Zo werd beweerd dat men niet mocht stelen aangezien dit in strijd was met de universele waarheid. Immers, als iedereen zou stelen zou er geen eigendom meer zijn en derhalve zou diefstal zijn eigen bestaan opheffen. Edoch, deze stelling veronderstelt reeds een keuze voor het toekennen van eigendom. Het besef kwam dat politiek het maken van keuzes impliceert en vuile handen noodzakelijk waren.[1]

Alleen het volk hield schone handen aangezien zij zich niet particulariseerde, niet uitsprak voor de één of andere waarde. Als *tabula rasa* behield zij het morele gezag over haar bestuurders, parlementariërs en rechters. Het kwam dan ook veelvuldig voor dat het volk het parlement bestormde, uitvoerenden vermoorde en rechtspraak beïnvloede door bedreiging en geweld. Echter, zodra een deel van het volk zich wederom particulariseerde in de uitvoerende, rechtsprekende en wetgevende macht, was hen hetzelfde lot beschoren. Het volk bleef zodoende autonoom door elke vorm van autoriteit te vernietigen. Het enige universele is dan ook het niets; de egalitaire maatschappij is een *perpetuum quietum*. [2]

De zegeningen van de Franse revolutie zijn sinds de jaren 60/70, toen alle standen, klassen en zuilen verdwenen en iedereen op gelijke voet kwam te staan, dan toch eindelijk ook in Nederland gemeengoed geworden. Dokters kon men zelf adviseren met een beroep op autoriteiten als wikipedia, morele reinheid betrachten werd overbodig daar deze door de diensdoende priester vaker werd beloond met lichamelijk dan met geestelijke affectie en de notaris en bankdirecteur werden ontmaskerd als weke cijfercensors gehuld in een sereen staccato van stoffige spreuken om zo hun meerdere niet te erkennen in beleggers en hedgefonds. Hetzelfde geldt voor de rechtssprekende, uitvoerende en wetgevende macht. Het volk accepteert hun gezag niet langer en eist verantwoording. In plaats van deze democratiseringstendens te omarmen worden er thans twee initiatieven ontplooid om dit gezag te herstellen: geweld en discussie. Een bloemlezing van de kritiek en de bijbehorende oplossingen.

Rechters worden gezien als onbekwame softies: ze geven één maand taakstraf aan moordenaars en dat ze onbekwaam zijn bleek onlangs nog in het proces Wilders.[3] Gelukkig worden er twee soorten initiatieven ontplooid. Enerzijds dienen rechters hogere straffen op te leggen. Dit wordt bijvoorbeeld gestimuleerd door de minimumstraffen van het kabinet, waardoor zelfs de meest rechtgeaarde softie in een echte man transformeert. Anderzijds wordt er steeds meer gewerkt met persrechters, treden rechters vaker in (het maatschappelijke) debat en vond onlangs zowaar de eerste Meet the Judge-day plaats. Ook wordt er al sinds jaren gepleit voor de invoering van lekenrechtspraak, waardoor de opgeleide en dus wereldvreemde rechter op gelijke voet komt te staan met de bakker op de hoek.[4]

Ook de politieagenten, onderdeel van de uitvoerende macht, worden ervaren als impotent en onbekwaam. Ze laten echte criminelen lopen en bestraffen slechts fietsers zonder licht.[5] Als het echt moeilijk wordt dan vluchten ze en bepaalde wijken durven ze simpelweg niet in. Daarnaast weten ze niet wat er in de wijk en bij de man en vrouw op de straat, laten we ze Henk en Ingrid noemen, leeft. Om dit laatste probleem te onder-

vangen worden er in toenemende mate wijkagenten, buurtregisseurs en straatcoaches ingezet. Zij staan dicht bij Henk en Ingrid of zijn Henk en Ingrid zelf. Aangezien Ingrid heel goed weet wat Henk van plan is die avond kan ze hem tijdig een halt toe roepen. Daarnaast wordt er vanuit verschillende hoeken gepleit voor een verhoogde inzet van geweld. Het opmerkelijke hoogtepunt tot nu toe, maar er is geen reden om aan te nemen dat het daarbij blijft, is het pleidooi van de politie voor de inzet van preventief geweld. De politie wenst de bevoegdheid te krijgen om mensen die nog niets hebben misdaan en waarvan ook uit niets blijkt dat ze iets van plan zijn, te arresteren en vast te zetten.[6] Dit omdat de politieagent ‘gewoon weet wie er de fout in zal gaan’ en hij derhalve op zijn ‘onderbuikgevoel af moet kunnen gaan’. Als Henk de politieman ‘gewoon weet’ dat Achmed op een bepaalde avond de fout in zal gaan, immers Marokkaan, welk bewijs is er dan nog nodig? Tot slot, de politici. Ook zij doen vaak huilie, huilie, hebben knikkende knieën en weten zij niet wat er onder het volk leeft. Om dit eerste probleem op te lossen is het vaak niet eens nodig om kopstoten uit te delen, barmannen te bedreigen, door brievenbussen te pissen of met geweren over straat te lopen, maar kan men er slechts mee volstaan straattuig door hun knieën schieten en het leger op relletjes af te sturen.[7] Anderzijds is er al jaren een tendens gaande om in toenemende mate in Jip- en Janneketaal te spreken.[8] Ten hoogste mag er gebruik worden gemaakt van bisyllabische woorden en onopgesmukte trivialiteiten. Politici koppelen daarnaast terug naar de man op de straat om te horen wat er leeft. Zij willen de spreekwoordelijke kloof tussen politiek en maatschappij overbruggen. Politici stellen zich niet langer op een standpunt, waarop zij hopen verkozen te worden, maar vormen een holle echoput van de stem van het volk.

Beide tactieken werken echter onvoldoende. Geweld en discussie zijn beide tekenen van onmacht en een gebrek aan autoriteit. Het gevolg is dat er geen enkele vorm van autoriteit bestaat en iedereen gelijk blijft. Zodoende blijft het volk zijn morele superioriteit behouden aangezien het zich nooit uitspreekt, maar slechts tegen-spreekt. Hierdoor blijft zij als referentiepunt fungeren voor de machtshebbers, die zij kan bekritisieren bij eventuele onwelgevalligheden. Ondanks het feit dat het volk de morele superioriteit behoudt, is zij niet autonoom.

Het volk laat zich niet de wet voorschrijven noch schrijft het zichzelf de wet voor. Het volk leeft in een toestand van wetteloosheid en anarchie. Derhalve is het volk niet autonoom, wat een relatie heeft met de weigerachtigheid om autoriteit te accepteren. Autoriteit, van *auctoritas* en *auctor*, veronderstelt het tegendeel van een *tabula rasa*. Juist het beschrijven van de *tabula rasa* resulteert in een vorm van autoriteit. De autoriteit moet regels scheppen en zijn volgelingen de wet voorschrijven. Willen de wetgevende, rechtsprekende en uitvoerende macht derhalve hun autoriteit herwinnen dan zullen ze het volk, de *tabula rasa*, moeten be- en voorschrijven. Slechts door het schrijven, het accepteren van de positie van *auctor*, kan er een wettelijk regime, *nomos*, worden geïnstalleerd.

Door dit voorschrijven van de *trias politica* verliest het volk echter niet zijn autonomie. Zoals reeds is gesteld, behoort het particuliere tot het universele. Het particuliere dat overeenkomt met het universele, behoudt zijn eigen waarde; in zoverre het daarmee in strijd is, is zij onwaar en heeft derhalve geen waarde. Een kind, de *tabula rasa* bij uitstek, is gelijkwaardig aan zijn ouder en aan zijn meester, maar niet gelijk. Zowel de ouder als de meester zullen regels voorschrijven, die hijzelf op dat moment niet omarmt. Het kind wil niet naar school, maar wil thuis snoepjes eten. De belofte van het onderwijs is dat het kind als hij zijn school heeft afgemaakt met terugwerkende kracht zijn toestemming zal geven voor de dwang die destijds is ingezet.[9] Zowel zijn ouders als zijn meester weten aanvankelijk beter weten wie het kind eigenlijk is dan het kind zelf. In ieder kind schuilt immers een rationeel en moreel subject, hij moet zich daar nog slechts toe ontwikkelen. Zowel de ouders als de meester dwingen het kind dus in feite om vrij en autonoom te zijn; onderwijs is een voorwaarde voor autonomie.

Zo ook dient de politiek zich op te stellen ten aanzien van het volk, de *tabula rasa*, dat zich gedraagt als kind, geen verantwoordelijkheid neemt en zich in een staat van wetteloosheid en anarchie hult. Zij moet het de wet voorschrijven en het dwingen tot gewenst gedrag. Hierdoor zal het volk tot vol wasdom kunnen komen en autonoom worden. Het volk zal de politiek daar met terugwerkende kracht dankbaar voor zijn. De toestemming voor een bepaald beleid moet derhalve per definitie niet worden gegeven alvorens dit beleid wordt gevoerd, maar achteraf, als het volk reeds de voordelen van het beleid heeft bemerkt. Wil men het ideaal van de Franse Revolutie serieus nemen en zorgen dat iedereen gelijk wordt dan zal men derhalve eerst aan opvoeding moeten doen. De werkelijke staatsvorm die recht doet aan de idealen van de Franse Revolutie is derhalve een vorm van aristocratie. Dit is ongelijk aan het communistische ideaal van volkverheffing en tijdelijke suprematie van de staat, daar deze ideologie veronderstelt dat er een tijd zal komen dat dit opvoedingsproces zou zijn voltooid. Daarentegen is het opvoedingsproces van het volk nimmer voltooid; een perma-

nente aristocratie zal moeten verrijzen en een nieuwe elite zal moeten opstaan.

[1] Hegel: Über die wissenschaftliche Behandlungsarten des Naturrechtes.

[2] Hegel: Über die wissenschaftliche Behandlungsarten des Naturrechtes.

[3] <http://weblogs.nrc.nl/rechtenbestuur/2010/10/24/desastreuze-afloop-voor-proces-wilders-aanzien-rechtspraak-in-gevaar/>

[4] http://www.nrc.nl/opinie/article1874910.ece/Leek_oordeelt_net_zo_goed_als_een_rechter

[5] Zie nrc artikel over inbraakmislukkingen.

[6] <http://www.netwerk.tv/uitzending/2010-08-03/politie-klaar-met-geweld-tegen-agenten>. Let vooral niet op de ogenschijnlijk verstandige woorden van mevrouw Wesky. Wie heeft logica nodig bij dit soort vraagstukken?

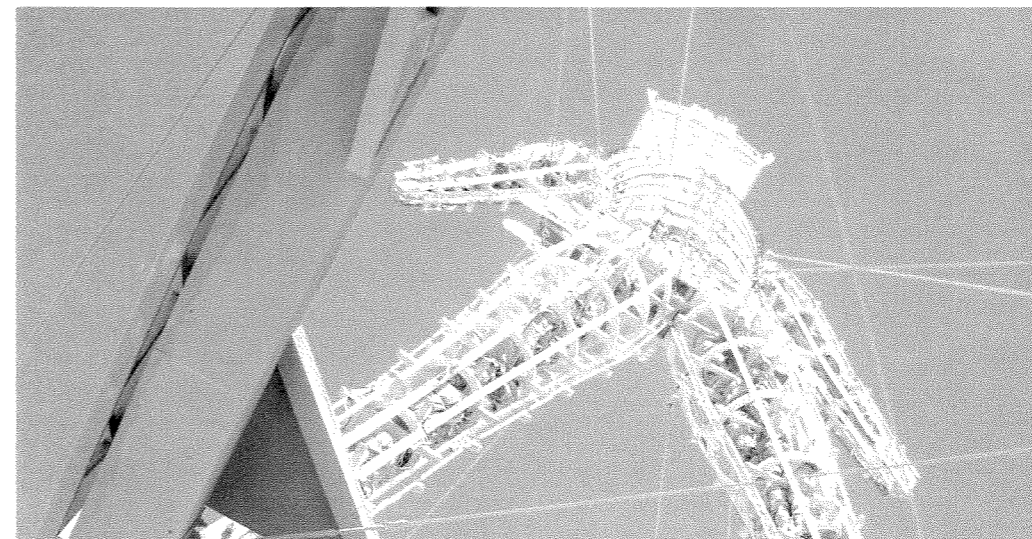
[7] http://www.trouw.nl/nieuws/nederland/article3230729.e/PVV-Kamerlid_opgepakt_wegens_kopstoot.html

http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/2009/09/hero_drinkman_pvv_beukt_barman.html

http://www.joop.nl/politiek/detail/artikel/pvv_wil_van_almere_een_politiestaat_maken/

[8] http://nl.wikipedia.org/wiki/Jip_en_Janneke#Jip-en-Janneketaal

[9] Johann Gottlieb Fichte's Sämtliche Werke, ed. I.H. Fichte (Berlin, 1846-6), vol. 7, p.176.

Boekel De Nerée daagt je uit!

Boekel De Nerée is vorig jaar september begonnen met een geheel nieuwe arbeidsmarkt campagne. De campagne staat in het teken van korte, scherpe oneliners die wat zeggen over ons kantoor en onze kijk op de advocatuur. De campagne is in september gelanceerd met een landelijke actie waar bij alle faculteiten ballonnen aan fietsen zijn geknoopt met daar op de tekst: "Stel dat dit je kans is op een carrière als advocaat, laat je 'm dan vliegen?".

Inmiddels zijn we beland bij de tweede fase van de campagne waarbij wij graag de interactie aangaan met jou. Wat is jouw kijk op de advocatuur?

Lever nu jouw oneliner in op onze actie site, dan zie je jouw zin misschien wel terug in de derde fase van onze campagne. Wij vinden jouw visie belangrijk, betere reclame kunnen we ons niet wensen!

Met het aanleveren van oneliners maak je kans op spectaculaire prijzen:

- de vijf beste oneliners verschijnen in onze nieuwe campagne,
- vier daarvan winnen een Nespresso apparaat en
- de allerbeste oneliner wint een volledig verzorgde reis voor twee naar Burning Man festival!

Burning Man festival is een van de grootste festivals ter wereld. In de Black Rock Desert nabij Las Vegas veranderd een lege woestijn voor een week lang in een oase van immense kunstwerken en live entertainment (waaronder zangers, DJ's, circus-artiesten, toneelgroepen etc.). Je overnacht in een camper en komt de week door doormiddel van vrijgevigheid, want geld heeft geen waarde op dit festival. Wil jij een kans maken op een reis naar dit inspirerende festival, kijk dan snel op:

www.boekeldeneree.com/daagtjeuit!

Boekel De Nerée is een Amsterdams advocaten- en notarissenkantoor met 300 medewerkers, waaronder 160 juristen, en een nieuwe vestiging in Londen.

Het kantoor behartigt zaken en belangen van cliënten uit het bedrijfsleven, de overheid en semi-overheid in binnen- en buitenland. Het kantoor bestrijkt alle commerciële rechtsgebieden, waarbij het accent ligt op Vastgoed, Ondernemingsrecht en Arbeidsrecht.

Voor vragen over deze actie of vacatures/stagemogelijkheden bij Boekel De Nerée kan je contact opnemen met één van onze recruiters. De actie loopt tot 31 maart.

Marjorie Claushuis
T 020 795 3722
E marjorie.claushuis@boekeldeneree.com

Charlotte de Mos
T 020 795 3709
E charlotte.demos@boekeldeneree.com

BOEKEL DE NERÉE